

Світ природи

БУЗКОВІ барви

Тамарі
Поніманській
на згадку
від автора
про цвітіння
бузку
(під час
перебування
у Києві)

Весна така щедро на різні дива і дарунки.

Цвіте бузок! Цвіте в пору пробудження почуттів, оновлення, у час яскравого сплеску радості буття.

Цвіте провісник травневих мрій. Здається, що саме повітря і земля насичені його пахощами, що заворюють.

Пахощі бузку годі порівняти з іншими. Не тому, що вони кращі за інші. Просто вони по-своєму неперевершені, вони — бузкові!

У ці «бузкові дні» запрошуємо Вас на зустріч з дивами, запрошуємо до емоційного насичення, до спільних переживань дорослих і дітей.

Легенда про бузок

Богиня весни розбудила Сонце і його вірну супутницю Ірис (веселку), змішала промені сонця зі строкатими променями веселки, почала щедро розсипати їх на свіжі борозни, луки, гілки дерев — всюди з'являлися яскраві квіти. Земля тріумфувала від цієї благодаті. Але коли богиня дісталася до Скандинавії, то з усіх фарб веселки залишилася лише бузкова, у результаті вся земля була покрита ліловим бузком.

Так у Скандинавії стало багато бузку. Сонце і веселка були творчими: поєднували різні відтінки бузкового кольору, додали туди і білого промінчика. Тому така багата палітра кольорів бузку, рослини загадкової і багатолікої.

Батьківщина бузкового суцвіття

Історія бузку дуже цікава. Його батьківщиною вважають Персію (сучасні Іран та Турція). Історія також свідчить, що вже у XI ст. про цілющі властивості бузку знали в Китаї. Бузок з розкішними махровими суцвіттями називають персидським.

Дорога в Європу була довгою. З Персії посольськими шляхами бузок потрапив до Константинополя, а відтак у Відень, далі з'явився у Парижі, потім — на Британських островах.

У XVIII—XIX ст. із Франції бузок отримують дворянські сім'ї Росії, України, Угорщини...

Не було саду, парку, садиби, де б не ріс бодай один бузковий кущик.

На пам'ять про батьківщину бузку наші предки називали квітами «перських князів» або «східних цариць».

Квітки щастя

Кущі бузку у травні починають творити з нами різні дива. Бузок — це не дерево, а кущ. Але ми зараз не говоритимемо про біологію рослини, її родину, пестики та тичинки.

Хочеться захоплення від зустрічі, дива, яке приходить навіть до того, хто в нього вже перестав вірити. Щоб відчуті, який прекрасний цей світ, треба поглянути навколо і побачити й відчуті, як квітучий бузок випромінює тепло, як його п'янки пахощі заворюють нас.

Хто з нас не шукав навесні свого щастя серед суцвіття бузку!

Знайти п'ятипелюсткову квіточку — на щастя. Слід загадати бажання і ковтнути квіточку. Щастя у кожного своє: комусь потрібна п'ятірка на іспиті, комусь везіння у коханні, а хтось просто чекає зустрічі з другом... Чого тільки ми не просимо у ніжної квіточки! А скільки радості буває, коли таких п'ятипелюсткових квіток знаходимо багато! Хіба одна тендітна квіточка може вмістити наші грандіозні бажання?!

А все ж бажання збуваються!

Кущ-легенда

Має бузок і ботанічну назву, яка походить від грецького слова *Syrinx* — трубка, дудка. Якщо взяти частину гілки або стовбура бузку і витягти м'яку пробкову серцевину, то можна зробити дудочку.

Ще одна легенда. Дудка, за давніми переказами, — винахід міфологічного бога Пана. Він зробив її з очеретини, на яку перетворилася красуня-німфа на ім'я Сірінга, або Сірінкс, яка втікала від його переслідувань. Пану так хотілося обійняти красуню, а на-

томість обійняв очеретину на болоті, на яку перетворилася красуня і яка хиталася від вітру і видавала жалібні звуки.

Любов до бузку втілилася в легендах, повір'ях багатьох народів.

А сам, звичайнісінький на перший погляд, чагарник своєю історією відтворив щасливу долю казкової Попелюшки.

Чарівне натхнення для митців

Зворушлива чистота бузку торкнулася серця Б. Пастернака, В. Сосюри, О. Блока, В. Роджественського, М. Рильського, К. Перелісної, С. Есеніна, А. Костецького, В. Дворецької, С. Маршака, О. Мандельштама тощо.

Бузкове натхнення отримали М. Врубель, П. Кончаловський, К. Моне, В. Поленов, І. Левітан, К. Білокур, О. Шовкуненко, Е. Мане тощо.

Чому живописці були вірними бузку? Тому що відтінків вистачило на кожного.

Своє втілення бузок знайшов не лише на полотні, картоні, папері, мозаїці... С. Рахманінов створив романс «Бузок». Саме білий бузок заповнив душу композитора. Бузок надихнув П. Чайковського на створення рідкісного за красою балету «Спляча красуня». Нехай це просто казка, придумана людьми, але у пам'яті залишаються подаровані красуні букети бузку.

Помандрував бузок різними країнами, тому став рослиною певної країни, її народу.

Е. Ремарк в «Останньому романтику» описує ситуацію, коли Г. Ленц навесні побачив, як люди несли в руках гілки бузку і згадав, що на батьківщині якраз цвіте бузок, і спішно повернувся туди аж через півсвіту.

Чародій-бузок поєднав митців. Бузку з-під пензля К. Білокура, поет М. Луків присвятив свій вірш «Бузок до ранку шелестів».

Вдячний бузок вкрився квітами восени вдруге в той рік, коли пішов із життя М. Врубель. Ось така бузкова загадка. А можливо, бузкова любов?

Бузкове цвітіння узимку

Якщо у когось з'явиться бажання помилуватись розквітлою гілочкою бузку взимку, то при сучасних технологіях це зробити дуже просто.

Отже, восени добирають кущі, невеликі за розміром, на яких утворилися бруньки із майбутньою китицею квітів. Певна технологія проморожування і прогрівання викличе цвітіння бузку взимку. Саме такі кущі ми бачимо взимку у квіткових крамницях.

Існує також шлях вигону гілок бузку. Взимку зрізають достатньо міцні, з уже сформованими квітковими бруньками гілочки, і кладуть їх у холодильник. Через якийсь час ці гілочки виймають, ставлять у вазу з водою. Це дуже цікаве спостереження для дітей: як розгортаються зелені листочки, утворюються китиці, розпускаються квітки. А все завершується радістю — на підвіконні квітне бузок, а за вікном іще сніг.

Весняна насолода

Звісно, найбільшу насолоду ми дістаємо навесні, коли бузок зацвітає у природних умовах, на повну силу — маревом рожево-білим, білим, бузовим, фіолетовим, ясно-ліловим... **Саме час цвітіння бузку С. Есенін влучно назвав «бузковою погодою».** Це час, коли «бузкові сняться сні».

Прийде весна, і зацвіте бузок — творіння сонця й райдуги. Змішає весна проміння сонця і райдуги, і радітиме земля від краси і щедрості.

Бузок цвіте тільки раз на рік, і то недовго.

Не втрачайте нагоди навесні помилуватися розквітлою гілочкою бузку, знайти п'ятипелюсткову квітку щастя і загадати бажання...

А головне — поспілкуватися з природою разом з дітками, близькими і друзями.

Влаштуйте собі «бузкове свято» на початку торжествуючого літа.

А восени обов'язково перевірте приказку: «Якщо хочеш мати щастя, посади кущ запашного бузку».

Віра ЛЮБАРОВА,

викладач Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка,
член НСЖУ;

Валентина ІЛЬІНА,

студентка Педагогічного інституту Київського
університету імені Бориса Грінченка

Е-випуск
видань редакції

Квіти бузку — квіти мрійників, поетів і закоханих. Навесні його свіжі, пишні грона соромливо зазирають у розчинені навісті вікна, милують наше око, наповнюючи довкола повітря запашним, п'яним ароматом. Цвіте бузок пишно й довго. А якщо додати до цього надзвичайного видовища й спів солов'я — картина травневого саду готова. Це чудова казка, від якої неможливо відірватися!

Пропонуємо Вам поринути у світ казкового бузкового цвітіння, переглянувши презентацію різноманітних фото бузку, що одразу зачаровує, у **5-му випуску ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ «Дитячий садок»**, який вийшов у травні.